

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการจัดดำเนินงานสหศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการเรื่อง ตัวอย่างประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาจากประชากรที่เป็นครูผู้จัดดำเนินงานสหศึกษาโดยตรงที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ทั้งหมด 104 โรงเรียนที่ สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ใช้ผู้ตอบแบบสอบถามโรงเรียนละ 3 คน ซึ่งได้แก่ ผู้ช่วยผู้บริหารหรือหัวหน้าอาคารสถานที่ผู้จัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพ ครูอนามัยโรงเรียนผู้จัดบริการสุขภาพในโรงเรียน และหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยหรือครูสหศึกษาผู้จัดการเรียนการสอนสหศึกษาที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2535 เท่านั้น โดยแบ่งประชากรที่ใช้ในการวิจัยอยู่ในโรงเรียนทั้ง 3 ขนาดคือ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 59 โรงเรียน มีประชากรที่ใช้ในการวิจัย 177 คน โรงเรียนขนาดใหญ่ 36 โรงเรียน มีประชากรที่ใช้ในการวิจัย 108 คน โรงเรียนขนาดกลาง 9 โรงเรียน มีประชากรที่ใช้ในการวิจัย 27 คน รวมประชากรครูที่ใช้ในการวิจัยทั้งสิ้น 312 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพและปัญหาการจัดดำเนินงานสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพในโรงเรียน เป็นแบบสำรวจรายการ (check list) แบบมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) และแบบปลายเปิด (open ended) จำนวน 55 ข้อ ผู้ตอบแบบสอบถามคือ ผู้ช่วยผู้บริหารหรือหัวหน้าอาคารสถานที่ แบบสอบถามประกอบด้วย

- 1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 1.2 ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียน
- 1.3 สภาพการจัดดำเนินงานสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพในโรงเรียน
ผู้วิจัยจัดแบ่งแบบสอบถามในเรื่องนี้ออกได้เป็น 4 ด้านคือ
 - 1.3.1 สภาพสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ภายในโรงเรียน
 - 1.3.2 สภาพอาคารเรือนและห้องเรือน
 - 1.3.3 การจัดการน้ำดื่ม น้ำใช้ และส้วม
 - 1.3.4 สภาพการจัดดำเนินงานสิ่งแวดล้อม
- 1.4 ปัญหาการจัดดำเนินงานสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพในโรงเรียน

ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาการจัดดำเนินงานบริการสุขภาพในโรงเรียน เป็นแบบสำรวจรายการ (check list) แบบมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) และแบบปลายเปิด (open ended) จำนวน 42 ข้อ ผู้ตอบแบบสอบถามคือ ครูอนามัยโรงเรียน แบบสอบถามประกอบด้วย

- 2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 2.2 สภาพการจัดดำเนินงานบริการสุขภาพในโรงเรียน
ผู้วิจัยจัดแบ่งแบบสอบถามในเรื่องนี้ออกได้เป็น 4 ด้าน คือ
 - 2.2.1 สภาพของห้องพยาบาลและการใช้บริการ
 - 2.2.2 การตรวจสุขภาพ บัตรบันทึกสุขภาพ และการแนะนำสุขภาพ
 - 2.2.3 การจัดบริการสุขภาพโดยครูและเจ้าหน้าที่สาธารณสุข
 - 2.2.4 การจัดดำเนินงานบริการสุขภาพ
- 2.3 ปัญหาการจัดดำเนินงานบริการสุขภาพในโรงเรียน

ตอนที่ 3 สภาพและปัญหาการจัดดำเนินงานการเรียนการสอนสหศึกษาในโรงเรียนเป็นแบบสำรวจรายการ (check list) แบบมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) และแบบปลายเปิด (open ended) จำนวน 36 ข้อ ผู้ตอบแบบสอบถามคือ หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยหรือครูสหศึกษา แบบสอบถามประกอบด้วย

- 3.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 3.2 สภาพการจัดดำเนินงานการเรียนการสอนสหศึกษาในโรงเรียน
ผู้วิจัยจัดแบ่งแบบสอบถามในเรื่องนี้ออกได้เป็น 4 ด้าน คือ
 - 3.2.1 การใช้หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปสู่การสอน
 - 3.2.2 การใช้ข้อมูลข่าวสารและแหล่งวิชาการสหศึกษา
 - 3.2.3 การจัดการเรียนการสอนวิชาสหศึกษา
 - 3.2.4 การวัดผลและการประเมินผล
- 3.3 ปัญหาการจัดดำเนินงานการเรียนการสอนสหศึกษาในโรงเรียน

การสร้างเครื่องมือสำหรับใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานสหศึกษาในโรงเรียน จากหนังสือ เอกสาร วารสาร ตลอดจนงานวิจัยต่าง ๆ
2. ศึกษามาตรฐานขั้นต่ำของงานสหศึกษาในสถานศึกษาและคู่มือปฏิบัติงานสหศึกษาในสถานศึกษาของคณะกรรมการสหศึกษา สภาการศึกษาในคณะกรรมการสหศึกษาแห่งชาติ
3. ศึกษาขอบข่ายของการบริหารการปฏิบัติงานตามนโยบายของกรมสามัญศึกษา จากหนังสือและเอกสารและวารต่าง ๆ
4. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดดำเนินงานสหศึกษา ในโรงเรียนตามที่คณะกรรมการสหศึกษา สภาการศึกษาในคณะกรรมการสหศึกษาแห่งชาติ กำหนดไว้

5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยาลัย และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยาลัยร่วมตรวจสอบ พร้อมทั้งขอคำแนะนำในการปรับปรุง

6. ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือไคสนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านสหศึกษา หลักสูตรการสอนสหศึกษา และการนิเทศงานสหภาพในโรงเรียนจำนวน 9 ท่านตรวจ พร้อมทั้งขอคำแนะนำในการแก้ไขแบบสอบถามให้ถูกต้องและเหมาะสม

7. ปรับปรุงแบบสอบถามและนำไปทดลองใช้ (Tryout) กับครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มประชากรจำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้ง 3 ตอน ในส่วนย่อยและผลรวมทั้ง 3 ตอน ได้ค่าความเชื่อมั่นของระดับปัญหาการจัดดำเนินงานสิ่งแวดล้อมทางสหภาพในโรงเรียนเท่ากับ 0.93 ค่าความเชื่อมั่นของระดับปัญหาการจัดดำเนินงานบริการสหภาพในโรงเรียนเท่ากับ 0.92 ค่าความเชื่อมั่นของระดับปัญหาการจัดดำเนินงานการเรียนการสอนสหศึกษาในโรงเรียนเท่ากับ 0.936 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.88

8. ปรับปรุง แก้ไขแบบสอบถามให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพก่อนนำไปใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงอธิบดีกรมสามัญศึกษาผ่านทางกองการมัธยมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

2. ฝากส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา กองการมัธยมศึกษา ออกหนังสือถึงผู้อำนวยการหรืออาจารย์ใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เพื่อแจ้งอนุญาตให้เก็บข้อมูลครั้งนี้

3. ผู้วิจัยทำหนังสือส่วนตัวชี้แจงเกี่ยวกับการตอบและนำแบบสอบถามส่งคืน

4. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองส่วนหนึ่งและดำเนินการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์อีกส่วนหนึ่ง ส่งแบบสอบถามจำนวน 104 โรงเรียน ได้รับกลับคืนเป็นฉบับที่สมบูรณ์สำหรับใช้ในการวิเคราะห์จำนวน 97 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 93.27 แยกเป็นแบบสอบถามจากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 59 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 56.73 โรงเรียนขนาดใหญ่ 29 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 27.88 และโรงเรียนขนาดกลาง 9 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 8.65

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามตอนที่ 1 ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 มาดำเนินการดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพและปัญหาการจัดดำเนินงานสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพในโรงเรียน ดำเนินการโดยนำข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียนและสภาพการจัดดำเนินงานสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพมาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคการจัดดำเนินงานสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพ ผู้วิจัยกำหนดค่าระดับของปัญหาเป็น 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุดหรือไม่มีปัญหา นำมาแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เป็นรายชื่อและสรุปรวม นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย และตีความหมายของค่ามัธยฐานเลขคณิตรายชื่อและโดยส่วนรวม ตามเกณฑ์การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคงานสุขภาพศึกษาในโรงเรียนด้านการจัดดำเนินงานสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพในโรงเรียนที่กำหนดไว้

ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาการจัดดำเนินงานบริการสุขภาพในโรงเรียน ดำเนินการโดยนำข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและสภาพการจัดดำเนินงานบริการสุขภาพในโรงเรียน นำมาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคการจัดดำเนินงาน

บริการสุขภาพในโรงเรียน ผู้วิจัยกำหนดค่าระดับของปัญหาเป็น 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุดหรือไม่มีปัญหา นำมาแจกแจงความถี่หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เป็นรายชื่อและสรุปรวมในรูปตารางประกอบคำบรรยายและตีความหมายของค่ามัธยัมเลขคณิตรายชื่อและโดยส่วนรวมตามเกณฑ์การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคงานสหศึกษาในโรงเรียนด้านการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนที่กำหนดไว้

ตอนที่ 3 สภาพและปัญหาการจัดดำเนินงานการเรียนการสอนสหศึกษาในโรงเรียน
 ค่าเนนการโดยนำข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและสภาพการจัดดำเนินงานการเรียนการสอนสหศึกษาในโรงเรียนนำมาแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคการจัดดำเนินงานการเรียนการสอนสหศึกษาในโรงเรียน ผู้วิจัยกำหนดค่าระดับของปัญหาเป็น 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุดหรือไม่มีปัญหา นำมาแจกแจงความถี่หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เป็นรายชื่อและสรุปรวมนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยายและตีความหมายของค่ามัธยัมเลขคณิตรายชื่อและโดยส่วนรวม ตามเกณฑ์วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคงานสหศึกษาในโรงเรียนด้านการจัดการเรียนการสอนสหศึกษาในโรงเรียนที่กำหนดไว้

2. การกำหนดค่าคะแนนและเกณฑ์การวิเคราะห์ปัญหางานสหศึกษาในโรงเรียน

การกำหนดค่าคะแนนปัญหางานสหศึกษาในโรงเรียน ทั้ง 3 ด้าน คือ การจัดดำเนินงานสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพในโรงเรียน การจัดดำเนินงานบริการสุขภาพในโรงเรียน และการจัดการเรียนการสอนสหศึกษาในโรงเรียน มากำหนดค่าคะแนนของแบบสอบถามรวม 5 ระดับ ดังนี้

ระดับของปัญหา ด้านสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพ	ระดับของปัญหา ด้านบริการสุขภาพ	ระดับของปัญหา ด้านการเรียนการสอนสหศึกษา	ค่าของ คะแนน
มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	5
มาก	มาก	มาก	4
ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	3
น้อย	น้อย	น้อย	2
น้อยที่สุดหรือไม่มีปัญหา	น้อยที่สุดหรือไม่มีปัญหา	น้อยที่สุดหรือไม่มีปัญหา	1

การแปลความหมายค่ามัธยัมเลขคณิตของปัญหาและอุปสรรคงานสหศึกษาใน
โรงเรียนทั้ง 3 ตอน ซึ่งในแต่ละตอนใช้เกณฑ์การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยรายข้อและโดยส่วนรวม ดังนี้

ค่ามัธยัมเลขคณิต ระหว่าง 4.50 - 5.00	หมายถึง มีปัญหามากที่สุด
ค่ามัธยัมเลขคณิต ระหว่าง 3.50 - 4.49	หมายถึง มีปัญหามาก
ค่ามัธยัมเลขคณิต ระหว่าง 2.50 - 3.49	หมายถึง มีปัญหาปานกลาง
ค่ามัธยัมเลขคณิต ระหว่าง 1.50 - 2.49	หมายถึง มีปัญหาน้อย
ค่ามัธยัมเลขคณิต ระหว่าง 1.00 - 1.49	หมายถึง มีปัญหาน้อยที่สุดหรือไม่มีปัญหา

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การคำนวณค่าร้อยละ ค่ามัธยัมเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยใช้โปรแกรม
สำเร็จรูป เอส พี เอส เอช เอกซ์ (SPSS_x : Statistical Package for the
Social Science Version X) ของศูนย์คอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย